

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/61/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117224265
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117224265.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovaným: v 1. rade O.. L. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. 68XX/XX, H. - J., v 2. rade E. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. 9, XXX XX S., v konaní o zaplatenie 1.413,32 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14Csp/299/2017-88 zo dňa 18. 01. 2019, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit. :

„I. žalobu z a m i e t a ,

II. žalobca n e m á nárok na náhradu trov konania a žalovaných v 1. a 2. rade náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. Citoval ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) a j) a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“).

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že je nepochybné, že úverová zmluva, ktorá je predmetom konania je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia ZoSÚ, teda, že takýto typ zmluvy musí obsahovať obligatórne zákonné náležitosti. V predmetnej zmluve absentuje náležitosť uvedená v § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, teda doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Je toho názoru, že pokiaľ by aj prijal záver, že doba trvania zmluva o spotrebiteľskom úvere je 80 mesiacov, čo je ale vyjadrenie počtu splátok, čo je ďalšia obligatórna náležitosť, tak nepochybné je minimálne to, že zmluva neobsahuje termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ktorý má byť vyjadrený konkrétnym dňom, mesiacom a rokom, pričom v danom prípade je uvedené iba, že splátky úveru sú splatné k 25.-tému dňu v mesiaci. Z dôvodu absencie tento obligatórnej zákonnej náležitosti, je úver bezúročný a bez poplatkov. Zároveň dospel k záveru, že zmluva taktiež neobsahuje správne údaje týkajúce sa RPMN a priemernej RPMN, pričom aj keď nesprávny údaj o priemernej RPMN nie je v neprospech spotrebiteľa, údaj o riadnej RPMN je už v neprospech spotrebiteľa, keďže tento je uvedený vo výške 15,44 % a správne má byť uvedený vo výške 15,85 %, pričom súd pri jej výpočte vychádzal z údajov uvedených v zmluve a ako dodatočný náklad započítal spracovateľský poplatok vo výške 120 eur a poplatok za správu úverového účtu vo

výške 1,99 eur mesačne, čo pri 80 - tich splátkach predstavuje výšku 159,20 eura, teda spolu so spracovateľským poplatkom predstavuje dodatočný náklad 279,20 eura. Teda aj z dôvodu, že RPMN je uvedená v neprospech spotrebiteľa, je úver bezúročný a bez poplatkov. Konštatoval, že z prehľadu splácania úveru, ktorý predložil samotný žalobca je nepochybné, že žalovaní doposiaľ zaplatili z titulu tejto úverovej zmluvy minimálne sumu 7.638,74 eura, čo prevyšuje poskytnutú istinu vo výške 6.000 eura, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na zamietnutie žaloby z vyššie uvedených dôvodov, súd prvej inštancie sa už nezaoberal argumentáciou strán sporu týkajúceho sa predčasného zosplatnenia úveru.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe ustanovení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Neúspešný žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a úspešní žalovaní si náhradu trov konania neuplatnili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy konania nevznikli, preto im súd prvej inštancie náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h) a f) CSP. Je toho názoru, že termín konečnej splatnosti jednoznačne stanovený v bode 5.3 úverovej zmluvy podľa ktorého klient sa zaväzuje, že celý úver s príslušenstvom bude uhradený do 80 mesiacov odo dňa podpisu úverovej zmluvy, pričom banka vykoná poslednú splátku vo výške zostatku úveru s príslušenstvom v deň uvedený v bode 5.2 posledného mesiaca tejto lehoty. Vzhľadom na § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na bod 5.3 úverovej zmluvy je toho názoru, že termín konečnej splatnosti je možné určiť presne, t. j. konkrétnym časovým okamihom. Rovnako je v zmluve uvedená aj doba trvania zmluvy, a to konkrétne v jej záverečných ustanoveniach - čl. 9 bod 9.1, podľa ktorého zmluva je platná a účinná dňom podpisu a je uzatvorená na dobu určitú - do splatenia všetkých záväzkov klientov voči banke vyplývajúcich z tejto zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/281/2017 z 31. 07. 2018, ktorý dospel k záveru, že podľa eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ (v zmysle rozsudku súdneho dvora C-42/15 zo dňa 09. 11. 2016) nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný termín konečnej splatnosti a dobu trvania zmluvy. Žalobca ďalej trval na tom, že výpočet RPMN uvedený v úverovej zmluve je správny a v súlade so zákonom. Výpočet RPMN vychádza zo vzorca podľa § 19 ods. 1 ZoSÚ a zohľadňuje presný dátum čerpania prostriedkov z úveru, t. j. dňa 25. 11. 2011. Taktiež aj prípady, kedy dátum splátky pripadne na deň pracovného pokoja, pri ktorých sa dátum reálnej splátky presúva na neskorší pracovný deň. Rovnako, podľa ktorej sa počíta RPMN v zmysle ZoSÚ ako jednu z premenných vyžaduje dátum čerpania úveru, keďže tento údaj súd nemal k dispozícii, je zrejmé, že nemohol RPMN správne vypočítať. Je toho názoru, že nie je možné považovať súdne rozhodnutie za dostatočne odôvodnené jasné a určité, ak zamietá nárok, avšak svoj názor súd prvej inštancie nepodloží riadnou argumentáciou. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Zároveň žiadal priznať náhradu trov celého konania.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná v 1. rade, ktorá poukázala na preplatenie poskytnutého úveru. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

7. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý považoval tvrdenia žalovanej v 1. rade týkajúce sa preplatenia úveru za nedôvodné.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke nadriadeného súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca ako právnická osoba so žalovanými ako dlžníkmi na základe žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru uzatvorili dňa 25. 11. 2011 Zmluvu o úvere nazvanú Optim pôžička úverová zmluva č. XX/XXX/XX, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 6.000 eur s dohodnutou fixnou výškou úrokovej sadzby 13,12% ročne. Žalovaný sa zaviazal splatiť úver v 80 pravidelných mesačných splátkach po 112,91 eura zahŕňajúcich splátku príslušnej istiny a úroku, splatnú vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca. V zmluve bol uvedený poplatok za poskytnutie úveru 120 eur, poplatok za správu účtu 1,99 eur mesačne, výška RPMN 15,44 %, priemerná výška RPMN 18,29% a celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 9.312 eur.

11. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že predmetná úverová je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou. Zmluva o úvere zo dňa 25. 11. 2011 je typovou zmluvou uzatváranou vo viacerých prípadoch, pričom žalovaní jej obsah nemohli reálne ovplyvniť. Má tak charakter spotrebiteľskej zmluvy a to konkrétne spotrebiteľského úveru a preto pri právnom posúdení veci zmluvu správne posudzoval súd prvej inštancie v zmysle ustanovení ZoSÚ v znení účinnom v čase jej uzavretia. Súd prvej inštancie zmluvu preskúmal z pohľadu náležitostí, ktoré má zmluva obsahovať podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ a zistil, že zmluva neobsahuje termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona a tiež neobsahuje správne údaje týkajúce sa RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. h) citovaného zákona.

12. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie a jeho argumentáciou, že pokiaľ ide o termín konečnej splatnosti úveru a o dobu trvania zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, samotnej zmluve o úvere tento údaj v časti údajov o úvere o podľa názoru odvolacieho súdu absentuje. Termín konečnej splatnosti úveru nemožno nahrádzať matematickým výpočtom osobitne pri početných mesačných splátkach. Spotrebiteľ musí mať jasno už pri uzavretí zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný. Určenie konečnej splatnosti úveru podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacov a počtu mesačných splátok je nedostatočné pre splnenie zákonnej požiadavky. Zákonodarcia predsa explicitne rozlišuje medzi uvedením počtu a termínov splátok a uvedením termínu konečnej splatnosti, preto by nemalo dochádzať k ich stotožňovaniu. Skutočne spotrebiteľ musí mať jasno už pri uzatváraní zmluvy, akú dlhú dobu a dokedy má úver splácať. I podľa názoru odvolacieho súdu je to účelom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ. S neuvedením tejto náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) spája sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

13. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v čl. 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení smernice odchyľujú.

14. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica je mäkkším právnym nástrojom ako nariadenie, pretože umožňuje zladenie požiadavky na jednotu únieového práva s vôľou zachovať rozmanitosť národných úprav. Smernica sa ako právny predpis často používa napr. v oblasti vnútorného trhu, kde existujú podstatné rozdiely medzi úpravami jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo ich postupné zjednotenie. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozície povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozíčná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená

jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť.

15. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať termín konečnej splatnosti úveru je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Slovenská republika teda nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku Smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

16. Požiadavka smernice k tejto otázke je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodiť požiadavku, aby zmluva uvádzala termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluva musí obsahovať „dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jasne požaduje vyjadrenie tak doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ pridal slová „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“.

17. Odvolací súd sa stotožňuje taktiež so záverom súdu prvej inštancie, že v predmetnej úverovej zmluve je uvedený údaj o RPMN v neprospech spotrebiteľa. V prejednávanej veci bola výška RPMN vyjadrená v predtlačnom formulári vo výške 15,44 %. Pri zadaní potrebných údajov do internetovej kalkulačky RPMN voľne dostupnej na internete súd zistil, že skutočná výška RPMN predstavuje v danom prípade 15,85 % (č. l. 84). a preto vyhodnotil, že úver je podľa § 11 ods. 1 písm d) ZoSÚ bezúročný a bez poplatkov, pretože v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

18. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).